

Commissie Veiligheid, Voldoende en Schoon Water

Concept verslag commissievergadering
Veiligheid, Voldoende en Schoon Water van 13 februari 2019

Aanwezig: de heren Doeven (voorzitter), Van Erp, Fonhof, Hofstra, Nieuwenhuis
Sinnema (portefeuillehouder) en Tjarks (AB-leden)
de heer Van der Laan, hoofd Veiligheid en Voldoende Water (secretaris)
de heer Timmer, hoofd Schoon Water
mevrouw Ravesloot, bestuurs- en managementassistente (verslag)

Aanwezig op de publieke tribune:
De heer Van Calker, Kuipers en Vertegaal (AB-leden)
De heer J. de Vos
De heer Eimers (communicatieadviseur)
De heer Van der Steen (regionaal coördinator muskus- en beverrattenbestrijder)

Afwezig:

1. Opening

De heer Doeven opent de vergadering en heet de aanwezigen van harte welkom.
De heer Doeven zegt dat de mensen op de publieke tribune vragen mogen stellen tijdens de vergadering. De gasten worden echter gevraagd om niet deel te nemen aan de discussies ten behoeve van de beraadslaging.

2. Mededelingen

Geen.

3. Verslag vergadering d.d. 31 oktober 2018

Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.

4. Agenda vergadering algemeen bestuur d.d. 27 februari 2019

De agenda wordt voor kennisgeving aangenomen.

5. Wijziging landelijke strategie muskus- en beverrattenbeheer

De heer Sinnema geeft een mondelinge toelichting op het bestuursvoorstel.

De heer Doeven vraagt wat van het algemeen bestuur wordt verwacht. Dient men het voorstel voor kennisgeving aan te nemen of wordt het algemeen bestuur gevraagd om in te stemmen met het voorstel.

De heer Sinnema antwoordt dat het algemeen bestuur wordt gevraagd om in te stemmen met het bestuursvoorstel. Op het voorblad had moeten staan: "AB Voorstel: - instemmen met de nieuwe landelijke strategie "terugdringen tot de landsgrens";"

Na instemming door de besturen zal een nadere uitwerking worden gedaan over de financiële- en personele consequenties.

De heer Fonhof deelt mede dat hij het betreffende stuk op bestuursnet nog niet heeft gelezen.

De heer Fonhof zegt dat op blz. 1 wordt geschreven over het terugdringen tot de landsgrens en op blz. 7 over bestrijding tot de landsgrens. Wat wordt bedoeld terugdringen of bestrijding en kan dit nog worden aangepast in het bestuursvoorstel.

De heer Sinnema antwoordt dat het terugdringen tot de landsgrens is, maar dat er gericht wordt bestreden om Nederland vrij te krijgen van de muskusrat.

De heer Van der Laan antwoordt dat de stukken voor de commissies dezelfde zijn als voor het algemeen bestuur. Er kunnen derhalve geen tekstuele wijzigingen meer worden aangebracht in het bestuursvoorstel. De landelijke term "het terugdringen tot de landsgrens" wordt gehanteerd.

De heer Fonhof is van mening dat de strategie alleen goed kan werken als alle waterschappen akkoord gaan. Welke garantie kan hiervoor worden verkregen.

De heer Sinnema zegt dat voorliggend bestuursvoorstel na veel overleg tot stand is gekomen. Zowel ambtelijk als de portefeuillehouders van alle waterschappen hebben zich unaniem achter het landelijk voorstel geschaard. De nieuwe strategie dient nog wel door de besturen van de waterschappen te worden vastgesteld en vervolgens middels de vergadering van de Unie van Waterschappen.

De heer Tjarks zegt naar aanleiding van de tabel op blz. 3 dat voor het waterschap Hunze en Aa's de vangsten enorm zijn gereduceerd en vraagt of hetzelfde beeld bestaat voor de overige waterschappen.

De heer Tjarks vraagt wie de regievoering heeft na het terugdringen van de muskusrat tot de landsgrens.

De heer Sinnema zegt dat de regievoering nu in noordelijk verband door de volgende 4 waterschappen plaatsvindt. De waterschappen Hunze en Aa's, Vechtstromen, Drents Overijsselse Delta en Noorderzijlvest. Overleg met het Wetterskip Fryslân vindt intensief plaats. De vorderingen van alle waterschappen worden jaarlijks gerapporteerd en op bestuursnet geplaatst.

De heer Tjarks vraagt hoe het solidariteitsprincipe wordt geborgd.

De heer Tjarks is geschrokken van de kosten voor 4 fte en vraagt welke taken er voortvloeien uit de nieuwe strategie.

De heer Nieuwenhuis had graag ook een grafiek gezien van de explosie aan beverratten. Ook het toekomstperspectief van het beheer van de bevers wordt gemist.

De heer Sinnema antwoordt dat geprobeerd wordt om de beverrat bij de grens tegen te houden.

De waterschappen Hunze en Aa's, Noorderzijlvest, Vechtstromen en Rijn en IJssel hebben hierin een extra taak om bij de grens de beverrat tegen te houden. Aan deze taak betalen alle waterschappen mee.

De heer Van der Laan antwoordt dat het terugdringen tot de landsgrens eigenlijk al geldt voor de beverratten. In onze formatie zijn hiervoor 2 fte opgenomen die worden betaald uit de landelijke pot.

De heer Sinnema deelt mede dat Bevers beschermd zijn en niet in het voorstel worden meegenomen.

Het doet *de heer Van Erp* goed dat er in het kader van de veiligheid een voorstel voorligt en vraagt of de uitkomsten van de werkbijeenkomst van a.s. vrijdag vroegtijdig kenbaar gemaakt kunnen worden aan het algemeen bestuur.

De heer Van Erp heeft begrepen dat voor de kosten landelijke afspraken worden gemaakt over de kostenverdeling omdat de waterschappen langs de grens een andere taak hebben dan de waterschappen verder in het land.

De heer Sinnema antwoordt dat veiligheid de belangrijkste drijfveer is voor het voorliggend voorstel.

Toegezegd wordt om de reactie van de Unie van Waterschappen op de voorgestelde wijziging, landelijke strategie muskus- en beverrattenbeheer, zo spoedig mogelijk op bestuursnet te plaatsen. Dit zal na verwachting bekend worden gemaakt na de werkbijeenkomst van de stakeholders op vrijdag 15 februari a.s.

De heer Hofstra begrijpt dat de genoemde 4 fte, medewerkers zijn die al in dienst zijn en bij de nieuwe strategie uit het oude systeem worden onttrokken en in het nieuwe systeem worden toegevoegd.

De heer Van der Laan antwoordt dat hiervoor € 300.000,- is opgenomen in de meerjarenraming.

De heer Hofstra vraagt hoe wordt omgegaan met de andere gravers.

De heer Sinnema antwoordt dat het huidig beleid van kracht is voor de overige gravers.

De heer Hofstra zegt dat de preventieve maatregelen tegen de muskusrat niet helpen als de overige gravers kunnen blijven graven.

De heer Sinnema antwoordt dat dit is meegenomen in het onderzoeksrapport evenals onderzoek naar alternatieve bescherming van dijken.

De heer Hofstra vraagt of er een toelichting kan worden gegeven op het Artikel "invloed van Muskus- en Beverratten op de biodiversiteit" zoals genoemd op blz. 6 van de bijlage (van de Unie van Waterschappen) van het bestuursvoorstel.

De heer Sinnema zegt dat er onderzoek is gedaan naar de invloed van muskusratten op de biodiversiteit. Als de populatie van de muskusratten te groot wordt kan dit gevaar opleveren voor planten en dieren.

De heer Van der Laan geeft een toelichting op het aantal fte.

Na 2000 zijn de muskusrattenmedewerkers overgegaan van de provincie Drenthe naar het waterschap. In 2011 zijn de medewerkers overgegaan van de provincie Groningen naar het waterschap. In 2012 is er een voorstel behandeld door het algemeen bestuur. Er is toen voor de piekbezetting 4 fte extra ingezet. Bij 0,15 v/km (vangsten per kilometer) zouden deze 4 fte opnieuw worden beoordeeld. Deze 4 fte zijn nu in dienst bij het waterschap voor de taak muskusrattenbeheer. Het voorstel voor de nieuwe strategie is om deze 4 fte voor 10 jaar te continueren. Als de vorderingen sneller gaan als gevolg van de nieuwe strategie dan nu wordt

verwacht, wordt de inzet van de fte opnieuw beoordeeld. Het betreft hier het in stand houden van de huidige formatie met een natuurlijk verloop.

De heer Doeven vraagt of er landelijk een kosten/baten analyse is gemaakt.

De heer Van der Laan antwoordt bevestigend.

De heer Sinnema zegt dat er nog een nadere uitwerking plaats vindt na besluitvorming tot de nieuwe landelijke strategie door alle waterschappen.

Er komt een convenant waarin ook de kosten, benodigde fte en dergelijke worden opgenomen.

De heer Tjarks vraagt of de kosten die worden gemaakt, na het terugdringen tot de grens, ten behoeve van het vangen langs de grens betaald worden door de landelijke waterschappen.

De heer Van der Laan antwoordt dat er altijd eigen mensen nodig zijn in ons eigen gebied. Voor de benodigde fte voor het beheer langs de grens zal landelijk worden bijgedragen.

In ons gebied zullen, na het behalen van de landelijke doelstelling, over ongeveer 10 jaar 10 medewerkers muskusrattenbeheer in dienst zijn, waarvan 4 á 5 worden betaald uit de landelijke pot.

De heer Doeven vraagt of de € 300.000,- landelijk wordt betaald.

De heer Van der Laan antwoordt dat deze na verloop van 10 jaar verdwijnt omdat het dan niet meer nodig is. In de toekomst zullen er minder kosten aan muskusrattenbeheer zijn.

Vragen van mensen op de publieke tribune:

De heer Kuipers zegt dat, hoewel de Partij voor de Dieren het niet eens is met de bestrijding van de muskusratten, er bij het waterschap Hunze en Aa's wel zorgvuldig wordt gewerkt.

De heer Kuipers heeft een aantal vragen met betrekking tot het bestuursvoorstel en vraagt waarom vergaande consequenties worden doorgevoerd terwijl het onderzoek niet volledig is.

De vragen komen grotendeels overeen met de schriftelijke vragen van de Dierenbescherming. (Zie hiervoor tekst op blz. 5.)

Er wordt voor nadere informatie omtrent preventieve maatregelen verwezen naar het rapport van Altenburg & Wijmenga, Bijlage 2 Maatschappelijke kosten en baten analyse. (Zie link in onderstaande kader.)

De heer Sinnema beaamt dat Europa Nederland niet dwingt om rattenvrij te zijn. Nederland heeft hierin een eigen verantwoordelijkheid.

De heer Sinnema zegt dat vanuit Nederland overleg met Duitsland gaande is om het beheer van de muskusrat en de beverrat te bevorderen.

De heer Vertegaal heeft grote moeite met het bestuursvoorstel omdat er geen vergelijk gemaakt kan worden omdat er geen alternatieven zijn en vraagt of dit inzichtelijk gemaakt kan worden voor de volgende AB-vergadering. (Zie link in onderstaande kader.)

De heer Vertegaal had verwacht dat onze expertise gedeeld zou worden met de overige waterschappen gezien de resultaten zoals te zien geeft in de tabel op blz. 3 en vraagt waarom de huidige situatie niet gehandhaafd kan worden en men er voor kiest om de muskusratten terug te dringen tot de landsgrens.

De heer Van der Laan antwoordt dat er bij de nieuwe strategie steeds minder dieren gedood hoeven te worden. Bij handhaving van de huidige strategie blijft het aantal te doden dieren hoger dan bij de nieuwe strategie. Hierdoor worden ook minder vangmiddelen gebruikt en als gevolg hiervan worden er minder ongewenste bijvangst gedaan.

De heer Vertegaal zegt dat een belangrijk argument in het voorstel is dat de muskusratten schadelijk zouden zijn voor de biodiversiteit. Deze stelling is nieuw voor de heer Vertegaal. De muskusrat kan op bepaalde plekken schadelijk zijn maar ook op bepaalde plekken juist niet zoals bij de Oostvaardersplassen waar men juist blij is met de aanwezigheid van muskusratten. Spreker zou graag voorbeelden zien waar muskusratten schadelijk zijn.

De heer Vertegaal vraagt hoe groot de kans is dat het een illusie blijkt te zijn en wat te doen als het terugdringen van de muskusratten tegenvalt en we moeten blijven vangen en vanuit de optiek van natuurbeheer steeds blijven verstoren.

De heer Van Calker vraagt hoe het beheer/de bestrijding in Duitsland is geregeld.

De heer Nieuwenhuis antwoordt dat particulieren met een jachtvergunning zowel de muskusrat als de beverrat mag schieten. De vangsten lopen terug omdat de bedragen voor gevangen exemplaren zijn verlaagd.

De heer De Vos is van mening dat er overeenstemming in beleid nodig is aan beide kanten van de grens ter voorkoming van veel verstoring aan de Nederlandse kant.

De heer Sinnema zegt dat er geen vergelijking kan worden gemaakt tussen het beheer/bestrijding van de muskusratten in Zweden en in Nederland omdat de omstandigheden totaal anders zijn en niet zijn te vergelijken. In Zweden hebben de muskusratten 1 worp per jaar, terwijl dat in Nederland 4 á 5 worpen per jaar zijn.

De heer Sinnema zegt dat de brief van de Dierenbescherming voorzien is van logo's van meerdere organisaties. Dit verbaast de heer Sinnema omdat er regelmatig overleg wordt gevoerd met genoemde organisaties. De Dierenbescherming heeft zelfs in de Begeleidingscommissie gezeten van de landelijke veldproef.

De heer Van der Laan zegt dat in Unie verband besloten is om namens alle waterschappen één reactie op de brief te geven. Daarom zal vanuit de Unie van Waterschappen de brief van de Dierenbescherming worden beantwoord. A.s. vrijdag is een belangrijke bijeenkomst hierin.

Voor de onderbouwing van de kosten, de invloed van de muskusrat op de biodiversiteit en de uit te voeren maatregelen wordt verwezen naar het rapport van Altenburg & Wymenga die in samenwerking met de Universiteit van Amsterdam in opdracht van de Unie van Waterschappen het Beheer van de muskusrat in Nederland hebben onderzocht.

Het rapport is via onderstaande link te openen.

<https://muskusrattenbestrijding.nl/wp-content/uploads/2018/12/De-toekomst-van-het-muskusrattenbeheer-in-Nederland-De-mogelijkheden-onderzocht.pdf>

Bijlage 2: Maatschappelijke kosten en baten analyse.

Bijlage 4: Effecten op de natuur

De commissie is voor nu voldoende geïnformeerd. Voor de algemene bestuursvergadering van 27 februari a.s. wordt het algemeen bestuur nog via bestuursnet geïnformeerd over de reactie van de Unie van Waterschappen op de brief van de Dierenbescherming en de reactie van de werkbijeenkomst van de bestuurders van alle waterschappen in Unieverband op vrijdag 15 februari op het voorstel tot het terugdringen van de muskusrat tot de landsgrens.

Zodra de rapportage over de invloed van de Muskus- en Beverratten op de biodiversiteit verschijnt, zal deze op bestuursnet worden geplaatst.

Uitslag van de veldproef staat op bestuursnet.

Bevindingen

De commissie neemt kennis van het voorstel om:

- in te stemmen met de nieuwe landelijke strategie “terug te dringen tot de landsgrens”;
- in te zetten op een spoedig akkoord over o.a. het leveren van de gevraagde inzet en het solidariteitsprincipe.

6. Groot onderhoud rijksmonument Kielsterverlaat

De heer Sinnema geeft een mondelinge toelichting op het bestuursvoorstel.

Bevindingen

De commissie neemt kennis van het voorstel om:

In te stemmen met de uitvoering van het groot onderhoud aan sluis Kielsterverlaat en hiervoor een krediet van € 78.000,- ter beschikking te stellen uit het geplande krediet van project 688 van in totaal € 235.000,-.

7. Rondvraag

De heer Van Erp vraagt naar de stand van zaken voor het plaatsen van zonnepanelen.

De heer Timmer antwoordt dat de werkzaamheden naar verwachting eind mei gereed zijn. Er zijn dan 9 rwzi's voorzien van zonnepanelen. Op dit moment zijn de werkzaamheden voor de helft gereed.

De heer Nieuwenhuis vraagt of de 100% elektrische auto's voldoen aan de verwachting.

De heer Timmer antwoordt dat het te rijden aantal kilometers niet zo ver is als werd verwacht/toegezegd. De actieradius is niet zoals in het boekje staat. Overleg met de leverancier wordt gepland.

8. Sluiting

De heer Doeven bedankt een ieder voor diens inbreng en sluit de vergadering.

Gewijzigd/ongewijzigd vastgesteld in de vergadering van 10 april 2019.

Jan van der Laan,
secretaris

.....,
voorzitter